

تداوم روند نزولی صادرات فرش دستباف

عضو هیات‌مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستبافه ضمن برشمردن موانع صادرات، پیش‌بینی کرد صادرات فرش تا پایان سال جاری به ۵۰ میلیون دلار برسد و گفت این رقم نسبت به سال گذشته ۱۵ میلیون دلار کاهش دارد. مرتضی میری درباره دلیل کاهش صادرات فرش نیز اظهار کرد: کاهش صادرات فرش ناشی از وضعیت تحریم‌ها و تصمیمات داخلی است.

رئیس جمهور: بانک مرکزی با افزایش نظارت بر عملکرد بانک‌های دولتی و خصوصی از خلق نقدینگی توسط آنها جلوگیری کند

خلع ید خلق پول؟

«وطن امروز» نحوه جلوگیری از افزایش حجم نقدینگی توسط بانک‌ها را بررسی می‌کند

گزارش بانک مرکزی درباره تورم نشان می‌دهد برنامه‌ها و

سیاست‌های دولت برای مهار رشد تورم موفقیت‌آمیز بوده به گونه‌ای که نرخ رشد تورم در ابتدای دولت

سیزدهم که به رقم بی‌سابقه‌ای در ۷۰ سال اخیر رسیده بود، کاهش قابل توجهی داشته است.

رئیس‌جمهور در این جلسه با تأکید بر لزوم تلاش بیشتر برای مهار رشد تورم و نقدینگی،از بانک مرکزی خواست باافزایش نظارت بر کار و عملکرد بانک‌های دولتی و خصوصی از خلق نقدینگی توسط بانک‌ها جلوگیری شود.

رئییسی با تأکید بر اینکه بانک‌ها باید از نگاه‌داری خارج شوند، ناترازی بانک‌ها را تهدیدی برای نظام بانکی دانست و گفت: این موضوع باید جدی گرفته شود.

وی موضوع کفایت سرمایه بانک‌ها را نیز

از چالش‌های مهم در نظام بانکی کشور برشمرد و دستور داد بانک مرکزی درباره بهبود کفایت سرمایه برنامه عملیاتی ارائه و اجرای آن را پیگیری کند.

رئیس‌جمهور حفظ ارزش پول ملی و نظارت بر بازار ارز را از وظایف مهم بانک مرکزی دانست و بر پیگیری جدی این موضوع تأکید کرد.

در این جلسه همچنین گزارش مشترک بانک مرکزی و وزارت صنعت و معدن و تجارت درباره تأمین مالی زنجیره تولید ارائه شد.

به موجب این گزارش اجرای برنامه تأمین مالی زنجیره تولید، آژل مناسبی در جهت کاهش ضریب فراینده پولی و کاهش رشد نقدینگی خواهد داشت.

ارز

گروه اقتصادی: در هفته‌های اخیر اخبار گوناگونی درباره با تبدیل ارز ترجیحی به یارانه و پرداخت نقدی به مردم به گوش رسیده است و به نظر می‌رسد بزودی باید منتظر رخت برپستن دلار ۴۲۰۰ تومانی از ادبیات اقتصادی کشور باشیم. با شروع اختصاص ارز ۴۲۰۰ از ابتدای سال ۹۷ تا پایان مهر ۱۴۰۰، بیش از ۶۷ میلیارد دلار از ۴۲۰۰ تومانی به کالاهای اساسی پرداخت شد تا این کالاها در ساحل امن قیمتی و بدون تأثیرگیری از تورم به دست مردم برسد اما بررسی تغییرات قیمتی کالاهای اساسی از ابتدای سال ۹۷ نشان از این دارد که این سیاست در زمینه کنترل قیمت‌ها شکست خورده است.

امروز کالاهای اساسی از جمله مرغ یا قیمت تقریبا نزدیک به بازار آزاد به دست مصرف‌کننده می‌رسد و عملا پرداخت ارز ۴۲۰۰ تومانی نتوانسته به هدف خود در کنترل قیمت‌ها برسد. از طرف دیگر محدودیت‌های شدید بودجه‌ای موجب شده منابع ارزی محدود کشورمان تنها برای اعطای ارز ۴۲۰۰ تومانی خرج شود. در این بین دیگر نیازهای اقتصادی کشور از جمله توسعه، همواره از درآمدهای نفتی بی‌بهره بوده‌اند. بر همین اساس بود که دولت سیزدهم پس از ۳ سال تصمیم گرفت سیاست اشتباه دولت دوازدهم را اصلاح کند و در لایحه بودجه ۱۴۰۱ قصد تغییر شکل ارز ترجیحی یا دلار ۴۲۰۰ تومانی را دارد.

به نظر می‌رسد دولت می خواهد یک‌سوم از درآمدهای ریالی و نقدی خود را در ازای تغییر شکل و اصلاح سیاست ارز ۴۲۰۰ تومانی به صورت نقدی در اختیار ۵ دهک اول اقتصادی کشور یعنی حدود ۴۰ میلیون نفر قرار دهد. پیش‌بینی می‌شود با این کار تا حدودی قیمت تخم‌مرغ، مرغ و گوشت قرمز افزایش یابد که البته اساسا برای جبران همین افزایش، یارانه نقدی به مردم پرداخت خواهد شد.

نکته بسیار مهم اما این است که اگر چه اصلاح ارز ترجیحی سیاستی دقیق و فی نفسه درست است و می‌تواند در بلندمدت ضمن حمایت از تولید، موجب گسترش عدالت اقتصادی در کشور شود اما نکته‌ای که می‌هاکنون در این زمینه مطرح است، نحوه اجرای آن توسط دولت سیزدهم است. این اقدام باید با شفافیت کامل و اقناع مردم در کنار مشخص بودن منابع در

■ **بانک و قدرت خلق پول**

تصور مردم این است پول به طور انحصاری در اختیار دولت است و بانک‌ها صرفا به واسطه‌گری پول اشتغال دارند. در باور نخبگانی در دانش اقتصاد هم خلق پول توسط بانک‌ها فرایندی کاملا تحت کنترل دولت معرفی می‌شود اما در واقعیت، نه‌تنها بخش اعظم پول رایج توسط بانک‌ها خلق می‌شود، بلکه که از طریق بازخورد‌های متقابل هماهنگ بانک‌ها در یک حرکت تدریجی و جمعی این صورت یکبار دیگر توسط بانک پول جدیدی خلق می‌شود. در این امر ادامه خواهد داشت. در نتیجه بانک‌ها بدون اینکه اسکناس چاپ کنند، می‌توانند از طریق وام‌دهی، نقدینگی را به جامعه تزریق کنند که این عمل باعث افزایش حجم نقدینگی در جامعه می‌شود.

از همین رو اقتصاددانان می‌گویند با اقدامات احتیاطی و نظارتی باید قدرت خلق اعتبار و خلق نقدینگی بانک‌ها را مهار و اطمینان حاصل کرد خلق نقدینگی در بلندمدت متناسب با نیاز بخش حقیقی اقتصاد انجام شود تا اسبابی برای تحریک

■ **مکانیزم خلق پول از سوی بانک‌ها**

اگر یک نفر ۱۰ میلیون تومان پول خود را به شما قرض دهد، قدرت خرید فرد نخست صفر و قدرت خرید شما ۱۰ میلیون تومان خواهد بود. اما آیا وضعیت در بانک هم اینگونه است؟ بانک‌ها پولی را که از سپرده‌گذاران دریافت می‌کنند، به افراد نیازمندوام می‌دهند. در این صورت اگر یک نفر پول خود را در بانک سپرده کند، هر وقت بخواهد می‌تواند آن را دریافت کند، شخص وام‌گیرنده نیز قدرت خریدی برابر ۱۰ میلیون تومان کسب می‌کند، بنابراین بانک در اینجا ۱۰ میلیون تومان پول خلق کرده است.

رئیس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به اینکه ارز ترجیحی در سفره مردم قرار نگره‌فت:

ارز سال آینده تگ‌نرخ می‌شود

اگر قرار باشد یارانه‌ای به کالایی تخصیص داده شود، این یارانه به صورت ریالی خواهد بود و به‌ذی نفع نهایی و مردم پرداخت می‌شود

بودجه سال آینده انجام شود؛ موضوعی که تاکنون رخ نداده است. همچنین لازم است حمایت حداکثری از مردم در ازای حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی انجام گیرد و دولت نباید منابع حاصل از این سیاست را در محل دیگری هزینه کند.

پیش از این سید مسعود میرکاظمی، رئیس سازمان برنامه و بودجه خبر از یارانه ۹۰ تا ۱۲۰ هزار تومانی از محل جبران اصلاح نرخ ارز کالاهای اساسی داده بود. سیداحسان خاندوزی، وزیر اقتصاد نیز در میانه آذر گفته بود: برای بودجه سال آینده باید هزینه‌های جاری دولت برای مهار تورم کنترل شود و در عین حال باید سیاست‌هایی را که محرک تولید است، در پیش بگیریم.

وزیر اقتصاد گفت: حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی تکلیف قانونی است و اکنون به غیر از دارو و گندم فقط برای ۵ قلم کالا اختصاص یافته است. سعی داریم مقدمات به گونه‌ای فراهم شود تا این حذف بتدریج انجام شود.

■ **تگ‌نرخ شدن ارز از سال آینده**

در همین راستا روز گذشته رئیس سازمان برنامه و بودجه در حاشیه نشست کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۱

البته در واقعیت بانک‌ها معادل کل پولی را که از مشتریان خود دریافت می‌کنند، وام نمی‌دهند، بلکه درصدی از آن را (مثلا ۲۰ درصد) باید نزد بانک مرکزی ذخیره کنند که به آن نسبت ذخیره قانونی گفته می‌شود. پس اگر فرد ۱۰ میلیون تومان خود را به حساب بانکی واریز کند، بانک ۲۰ درصد آن را نزد بانک مرکزی ذخیره کرده و ۸ میلیون بقیه را به شما وام می‌دهد؛ شما نیز این پول را به فروشگاه برده و خرید می‌کنید. صاحب فروشگاه نیز ۸ میلیون خود را به حساب بانکی‌اش واریز می‌کند تا هر وقت لازم داشت خرج کند. بانک این مبلغ را با کسر ۲۰ درصد مجددا به شخص دیگری وام می‌دهد، در این صورت یکبار دیگر توسط بانک پول جدیدی خلق می‌شود. و این امر ادامه خواهد داشت. در نتیجه بانک‌ها بدون اینکه اسکناس چاپ کنند، می‌توانند از طریق وام‌دهی، نقدینگی را به جامعه تزریق کنند که این عمل باعث افزایش حجم نقدینگی در جامعه می‌شود.

از همین رو اقتصاددانان می‌گویند با اقدامات احتیاطی و نظارتی باید قدرت خلق اعتبار و خلق نقدینگی بانک‌ها را مهار و اطمینان حاصل کرد خلق نقدینگی در بلندمدت متناسب با نیاز بخش حقیقی اقتصاد انجام شود تا اسبابی برای تحریک سفته‌بازی و بی‌ثباتی اقتصاد کلان نباشد. این توفیق غالبا به مدیریت کوتاه‌مدت نرخ سود بازار بین بانکی قابل حصول است اما به عنوان مکمل نیازمند اقدامات احتیاطی و نظارتی برای جلوگیری از انباشت ریسک در ترانزاملت نظام بانکی است.
■ **هدایت اعتبارات بانکی، مسیر خروج از رکود و تورم**
در صورتی که خلق پول با استفاده از سیاست هدایت اعتبار به سمت فعالیت‌های مولد سرازیر شود، نه تنها باعث تورم نخواهد شد، بلکه می‌تواند به رشد اقتصادی منجر شود. یکی از گزاره‌های پر تکرار در سطح جامعه که هم بین عموم مردم و هم بین اقتصاددانان شایع شده، این است که خلق پول

سه‌شنبه ۱۴ دی ۱۴۰۰

وطن‌امروز | شماره ۲۳۹۲

اقتصادی

اخبار

طرح جدید برای اصلاح واگذاری شرکت‌های دولتی

رئیس سازمان خصوصی‌سازی با بیان اینکه در دولت سیزدهم طرحی پیشنهادی برای آینده شرکت‌های بورسی و نیز شرکت‌های زیان‌ده غیربورسی در نظر گرفته شده است، گفت: از این طریق تدابیر لازم را برای رفع معضلات موجود و نیز بهبود وضعیت آنها اتخاذ می‌کنیم و آنها را به مرحله اجرا خواهیم رساند. حسین قریان‌زاده، رئیس سازمان خصوصی‌سازی به آخرین اقدامات انجام شده در راستای خصوصی‌سازی اشاره کرد و افزود: تاکنون فعالیت زیادی برای تغییر وضعیت خصوصی‌سازی انجام نشده و بیشتر عملکرد و اقدامات خود را برای پروژه‌ای جدید گذاشته‌ایم که در دستور کار دولت است. وی اظهار داشت: در ۳ ماه گذشته پروژه‌ای را برای سازمان خصوصی‌سازی تهیه کرده و از طریق آن به اسبب‌شناسی این سازمان در ۲۰ سال گذشته پرداخته‌ایم. قریان‌زاده خاطر‌نشان کرد:برنامه‌منظر، پروژه‌ای برای آینده است که می‌توان از طریق آن مشکلاتی را که این سازمان در گذشته با آن روبه‌رو بوده است برطرف کرد. رئیس سازمان خصوصی‌سازی به جزئیات سند تحول دولت در حوزه خصوصی‌سازی اشاره کرد و افزود: این پروژه در ستاد اقتصادی دولت ارائه و بر اساس آن نظرات اعضای این ستاد اتخاذ شده است که به دنبال آن مشکلات حاکم بر این سازمان بررسی و مورد اصلاح قرار گرفته است. وی با تأکید بر اینکه طرح پیشنهادی برای آینده شرکت‌های بورسی و نیز شرکت‌های زیان‌ده غیربورسی در نظر گرفته شده است، گفت: از این طریق تدابیر لازم را برای رفع معضلات موجود و نیز بهبود وضعیت آنها اتخاذ می‌کنیم و آنها را به مرحله اجرا خواهیم رساند. قریان‌زاده خاطر‌نشان کرد: در سازمان خصوصی‌سازی با شعار مبنی بر اینکه مالکیت، پاداشی برای مدیریت‌دهرهوری است، همراه هستیم که امیدواریم هر چه زودتر این شعار را به مرحله تحقق نزدیک‌تر کنیم. رئیس سازمان خصوصی‌سازی گفت:اعلام برنامه‌های پیشنهادی در ستاد اقتصادی دولت نشان‌دهنده افزایش اهمیت خصوصی‌سازی برای دولت سیزدهم نیست به گذشته است.

چرا خودروهای ناقص تکمیل و راهی بازار نمی‌شود؟

دبیر انجمن خودروسازان با اشاره به اینکه در حال حاضر بدهی خودروسازان به قطعه‌سازان ۴۰ تا ۵۰ هزار میلیارد تومان است، گفت: مجوز افزایش قیمت‌ها فقط توانست بخشی از زیان خودروسازان را جبران کند. احمد نعمت‌بخش درباره دلایل روند کند تکمیل خودروهای ناقص در شرکت‌های خودروسازی، گفت: مجوز افزایش قیمت‌ها فقط توانست بخشی از زیان خودروسازان را جبران کند اما باید این نکته را مدنظر قرار دهید که همچنان صنعت خودرو با تحریم روه‌رو است و همین امر تأمین قطعات الکترونیکی را برای واحدهای تولیدی سخت کرده است. وی با اشاره به اینکه در حال حاضر بدهی خودروسازان به قطعه‌سازان حدود ۴۰ تا ۵۰ هزار میلیارد تومان است، افزود: چندین بار در خواست کرد‌هایم ۲۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات اختیار صنعت خودروسازی قرار بگیرد که آنها نپن‌وانند بخشی از بدهی خود را به قطعه‌سازان پرداخت کنند اما متأسفانه هنوز این موضوع مورد موافقت قرار نگرفته است. دبیر انجمن خودروسازان تصریح کرد: بر اساس آمار حدود ۱۵۰ هزار خودروی ناقص کف کارخانه‌های خودروسازان قرار دارد که آنها در تلاش برای تکمیل این خودروها هستند ولی کمبود نقدینگی و مشکلات حمل‌ونقل بین‌المللی و مشکلات نقل و انتقال پول عاملی شده تا روند تکمیل خودروهای ناقص با زمان بیشتری روبه‌رو شود.

ضرورت تغییر فرمول قیمت سوخت پتروشیمی‌ها

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار گفت: باید پیگیری کنیم فرمول محاسبه نرخ سوخت توسط وزارت نفت به نحوی اصلاح شود که فاصله قیمتی زیادی با کشورهای رقیب تولیدکننده گاز وجود نداشته باشد؛ در این صورت می‌توانیم بگویم قیمت‌گذاری منطقی انجام شده است.
مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار با بیان اینکه هدف از برنامه‌های این چنینی آن است که چالش‌های صنایع شنیده و با همفکری طرفین تصمیماتی اتخاذ شود که در نهایت به نفع سرمایه‌گذاری در کشور و مردم باشد، اظهار داشت: یکی از رسالت‌های سازمان بورس و اوراق بهادار بحث شفاف‌سازی صنایع پذیرفته شده و حاضر در بورس است. عشقی با بیان اینکه در چند ماه اخیر چندین مشکل در رابطه با پتروشیمی‌ها رخ داد اما جای هیچ نگرانی نیست، تشریح کرد: نخستین موضوع در رابطه با حواشی پیرامون بودجه سال ۱۴۰۱ و افزایش قیمت سوخت پتروشیمی‌ها بود که تغییر محسوسی لحاظ شده بود. وی افزود: محاسبات ما حاکی از آن بود که در صورت اجرایی شدن متن لایحه بالغ بر ۳۵۰ هزار میلیارد تومان هزینه در سال آینده به صنعت تحمیل می‌شد که نسبت به هزینه ۸۵ هزار میلیارد تومانی کنونی بسیار بالاتر است. عشقی اظهار داشت: با پیگیری‌های انجام‌شده در نهایت هزینه سوخت پتروشیمی‌ها تغییر اندکی یافت. رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار تصریح کرد: البته مشکل مهمی که در این رابطه وجود دارد مربوط به فرمول قیمت خوراک و سوخت پتروشیمی‌ها و صنایع است، این فرمول قریب به ۵ سال مشکلی نداشت اما هم‌اکنون به دلیل مسائل سیاسی و منطقه‌ای که بین روسیه و اتحادیه اروپایی شکل گرفته و باعث افزایش ۶برابری قیمت گاز در اتحادیه اروپایی شده، برای نخستین‌بار نرخ گاز کشورمان از کل دنیا به غیر از اروپا بیشتر شده است. وی افزود: باید پیگیری کنیم فرمول توسط وزارت نفت به نحوی اصلاح شود که فاصله قیمتی زیادی با کشورهای رقیب تولیدکننده گاز وجود نداشته باشد؛ در این صورت می‌توانیم بگویم قیمت‌گذاری منطقی انجام شده است. رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در بخش دیگری از اظهارات خود گفت: مطرح می‌شود حاشیه سود پتروشیمی‌ها زیاد است، البته همین موضوع در درباره صنایع فلزی هم بیان می‌کنند؛ مساله اینجاست که این سود در نهایت تبدیل به سرمایه‌گذاری در صنعت می‌شود؛ اگر سرمایه‌گذاری نکنیم صنعت مستهلک می‌شود. وی در پایان افزود: دلیل کم بودن استهلاک صنایع ما سرمایه‌گذاری‌های انجام شده است و به همین دلیل حاشیه سود تعدیل شده است.